

EXPUNERE DE MOTIVE

Un capitol al Legii 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede **dreptul la protecție specială pentru copiii** lipsiți temporar sau definitiv de ocrotirea părinților. În cazul acestora, se impune plasamentul la o persoană sau familie, la un asistent maternal sau într-un serviciu de tip rezidențial. Această măsură este limitată până la momentul dobândirii capacității depline de exercițiu, respectiv 18 ani, dar cu posibilitatea de a fi extins în condiții speciale.

Legea menționată anterior prevede la art. 55 alin. (2): *„La cererea tânărului, exprimată după dobândirea capacității depline de exercițiu, dacă își continuă studiile o singură dată în fiecare formă de învățământ de zi, protecția specială se acordă, în condițiile legii, pe toată durata continuării studiilor, dar fără a se depăși vârsta de 26 de ani”*.

În cazul în care tânărul aflat în sistemul de protecție nu își continuă studiile, după împlinirea vârstei de 18 ani, el poate rămâne în sistemul de protecție specială încă 2 ani, dacă se află în situație de risc.

În prezent, Legea 272/2004 prevede un mecanism de monitorizare timp de 6 luni prin intermediul serviciilor publice de asistență socială doar în cazul copiilor pentru care se realizează reintegrarea în familie (biologică), tinerii care părăsesc sistemul de protecție nefiind menționați.

Potrivit Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2015-2020¹, tinerii care părăsesc sistemul de protecție specială a copilului reprezintă unul dintre grupurile vulnerabile din România. Pentru a gândi și a adopta măsuri specifice care să îi ajute cu reintegrarea socio-profesională, este nevoie de date concrete privind parcursul lor la ieșirea din sistemul de protecție socială.

Prezenta propunere legislativă aduce îmbunătățiri semnificative legislației actuale în domeniu, destinate special acestei categorii.

Modificările vizate includ și obținerea acordului tânărului care părăsește sistemul de protecție specială de a fi monitorizat de sistemul de asistență socială după încetarea măsurii de protecție specială și după informarea lor obligatorie de către managerul de caz cu privire la

¹ Hotărârea Guvernului nr. 383/2015 pentru aprobarea Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015-2020 și a Planului strategic de acțiuni pentru perioada 2015-2020, disponibil la [StrategyVol1RO_web.pdf \(gov.ro\)](#);

acest drept. Acordul este exprimat în scris în fața comisiei pentru protecția copilului, cu declararea adresei sau a localității la/în care va locui.

Altă măsură ce se dorește a fi implementată se referă la obligația direcției generale de asistență socială și protecția copilului de a-i sprijini pe acești tineri în căutarea unui loc de muncă și a unui loc de cazare, chiar înainte de termenul stabilit de lege pentru ieșirea din sistem. Sunt mecanisme necesare pentru ușurarea tranziției la viața de adult independent și care sporesc încrederea în șansele de reușită a acestor tineri.

Potrivit „Studiului privind situația tinerilor care părăsesc sistemul de protecție specială din România”² – „Educația și găsirea unui loc de muncă sunt cele două strategii de viață independente prezentate copiilor în vederea tranziției la viața de adult. În cele mai multe dintre servicii, copiii sunt încurajați să își caute locuri de muncă odată ce au vârsta legală, astfel încât să se familiarizeze cu cerințele angajatorilor și, în plus, să acumuleze un mic capital financiar care să-i ajute când părăsesc sistemul. În perioada analizată (2014 – 2017), 27% dintre cei care au părăsit sistemul de protecție specială desfășurau o formă de muncă. Din totalul tinerilor, 20.6% aveau un loc de muncă cu normă întreagă sau parțială la momentul încetării măsurii de plasament”.

Același studiu arată și că o mică pondere a tinerilor care părăsesc sistemul de protecție specială închiriază o locuință de pe piața liberă (13.6%). O parte din tinerii cu dizabilități sunt transferați într-un serviciu rezidențial pentru adulți, fiind o situație frecventă în cazul acestora. Mai puțin de 1% beneficiază de serviciile sociale de găzduire pentru tinerii care părăsesc sistemul de protecție.

O altă modificare vizează completarea art. 129 din Legea nr. 272/2004 privind indemnizația care se acordă tinerilor la ieșirea din sistemul de protecție specială. Cuantumul acesteia reprezintă de trei ori valoarea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, stabilit potrivit legii.

Totodată, tinerii care au beneficiat de o măsură de protecție specială, în condițiile legii, și au împlinit vârsta de 18 ani pot opta pentru continuarea măsurii de protecție specială în condițiile art. 55 alin.(2) și (3) sau pentru primirea unei indemnizații lunare în valoare de

² *Studiu privind situația tinerilor care părăsesc sistemul de protecție specială din România – Raport de cercetare Iunie 2020*, elaborat de Asociația Sociometrics – Grupul de Analiză Socială și Economică la inițiativa SOS Satele Copiilor România: <https://www.sos-satelecopiilor.ro/wp-content/uploads/2020/07/Studiu-tineri-iesiti-web.pdf>

4,8 ISR. Beneficiază de această indemnizație până la împlinirea vârstei de 26 ani tinerii care fac dovada că urmează o formă de învățământ la zi sau au un loc de muncă.

Asigurarea sumelor necesare pentru schimbările propuse se efectuează de direcția generală de asistență socială și protecția copilului care a propus măsura de protecție specială și se suportă din bugetul acestei instituții, respectiv cu încadrarea în bugetul alocat Ministerului Muncii și Solidarității Sociale.

Consecințele sprijinului insuficient acordat tinerilor care părăsesc sistemul de protecție pentru integrarea în societate costă societatea în ansamblul său. Rezultatele analizelor prezentate în „Studiul privind situația tinerilor care părăsesc sistemul de protecție specială din România”³ „conduc spre concluzia că principalul cost al investițiilor insuficiente în copiii și tinerii care trec prin sistemul de protecție ține de riscul crescut al acestora de a nu-și atinge și realiza potențialul în termeni de capital uman, ceea ce conduce la excluziunea socială a unei părți semnificative din acești tineri, risc de sărăcie, dependență de serviciile de asistență socială, costuri crescute pentru sistemul de sănătate. Studiul relevă fără echivoc cât de important este nivelul de educație atins de un astfel de tânăr și, în consecință, continuarea studiilor, tranziția de la un ciclu la altul și evitarea abandonului timpuriu al școlii ar trebui să reprezinte o prioritate pe tot parcursul prezenței unui copil/tânăr în sistemul de protecție.”

Informații furnizate de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție cu privire la tinerii care părăsesc sistemul de protecție socială din România

I. Tineri cu vârsta între 18 și 26 ani, pentru care a încetat măsura de protecție specială urmare împlinirii vârstei de 18/26 ani

	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
Număr de tineri pentru care a încetat măsura de protecție specială urmare împlinirii vârstei de 18/26 ani	3.524	3.928	3.853	3.599	3.920

³ *Idem 2.*

II. Tineri, cu vârsta între 18 și 26 ani, care beneficiază de măsuri de protecție specială

	La data de 31.12.2020	La data de 31.12.2021
Număr de tineri, cu vârsta între 18 și 26 ani, beneficiari de măsuri de protecție specială, din care:	5700	5687
- Număr de tineri, cu vârsta între 18 și 26 ani, beneficiari de măsuri de protecție specială, care urmează o formă de învățământ	4933	5106

Precizăm, totodată, că măsurile propuse prin prezenta propunere legislativă sunt cuprinse și într-o inițiativă legislativă a Guvernului care vizează creșterea gradului de asigurare și garantare a drepturilor fiecărui copil, asigurând acoperirea problemelor identificate în practică în ceea ce privește concordanța cadrului legislativ general la realitățile și evoluțiile înregistrate în societate. Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului (L318/2019/ PLX 457/2019) adoptat de Camera Deputaților, cameră decizională, în data 6 martie 2020, a fost contestat, ulterior, la Curtea Constituțională de către președintele României, Klaus Werner Iohannis. Reexaminat la Senat, acest proiect trenează la Camera Deputaților de anul trecut. Orice zi de amânare a dezbaterii acestui proiect reprezintă pentru tinerii din sistemul de protecție specială care împlinesc 18 ani o barieră în evoluția lor socio-profesională. Ei sunt cei care au nevoie ca aceste modificări legislative să intre în vigoare cu celeritate.

Intervențiile legislative propuse prin prezenta propunere legislativă au rezultat în urma dezbaterilor din *Comisia de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)*.⁴

Pentru cele precizate mai sus, a fost elaborată prezenta propunere legislativă, pe care o supunem spre dezbateră și adoptare Parlamentului.

În numele inițiatorilor,

Alina-Ștefania GORGHIU – senator PNL

⁴ Înființarea Comisiei de anchetă privind investigarea cazurilor de abuzuri sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor din serviciile de tip rezidențial aflate în subordinea direcțiilor generale de asistență socială și protecție a copilului (DGASPC) a fost aprobată prin Hotărârea Senatului nr. 26/2022 cu scopul de a identifica viciile sistemice care au contribuit la înfăptuirea abuzurilor sexuale sau a oricăror abuzuri fizice împotriva minorilor beneficiari ai serviciilor de tip rezidențial aflate în subordinea DGASPC

Inițiatori,

Nr. crt.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1.	COSMIN-MARIAH POTERAȘ	USR	
2.	Georgescu Iano	PSD	
3.	Sbirnea Liliava	PSD	
4.	ANISIE MONICA CRISTINA	PNL	
5.	Munteanu Lucia Diana	PNL	
6.	László Attila	UDMR	
7.	BOANCA ROSICA	AUR	
8.	Anca DRAGU	USR	
9.	Alina Gorgheu	PNL	
10.	STĂTĂRU ELENA SIMONA	USR	
11.	IOANCHINĂ HARIUS-GHE.	PSD	
12.	FUGEARU MOCFOR Laura Mihaela	PSD	
13.	Niculescu Tăgălaru Gertion.	PNL.	
14.	GHEORGHE ADRIAN CĂTANĂ	AUR	
15.			